

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Ing. Petra Šuránka a soudců Mgr. Věry Pazderové, LL.M., M.A., a JUDr. Davida Krysky, Ph.D., ve věci

žalobce: N. V. N., nar. X
státní příslušnost Vietnam
t. č. ve Věznici X
zastoupen advokátem Mgr. Markem Sedlákem
sídlem Milady Horákové 1957/13, Brno

proti
žalované: Policie České republiky, Krajské ředitelství policie Středočeského kraje
sídlem U Šestého 1017, Kladno

o žalobě na ochranu proti nečinnosti žalované v řízení vedeném pod sp. zn. KRPS-287763/ČJ-2019-0100AP-106

takto:

- I. Žalované se ukládá, aby do 15 dnů od právní moci tohoto rozsudku rozhodla o žalobcově žádosti o informace ze dne 18. 10. 2019.
- II. Žalovaná je povinna do 3 dnů od právní moci tohoto rozsudku zaplatit žalobci k rukám advokáta Mgr. Marka Sedláka náhradu nákladů řízení ve výši 14 342 Kč.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobou podanou dne 20. 12. 2019 u Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“) se žalobce domáhal zrušení rozhodnutí Ministerstva vnitra (dále jen „ministerstvo“) ze dne 21. 11. 2019, č. j. MV-155014-2/KM-2019, kterým ministerstvo rozhodlo dle § 16a odst. 6 písm. a) zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o svobodném přístupu k informacím“) o stížnosti žalobce ve smyslu § 16a odst. 1 písm. c) téhož zákona. Na základě výzvy městského soudu

Shodu s prvopisem potvrzuje: L. K. U.

[upozorňující na usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu (dále též „NSS“) ze dne 20. 11. 2018, č. j. 5 As 18/2017-40, č. 3847/2019 Sb. NSS] žalobce dne 7. 7. 2021 podal návrh na připuštění změny žaloby s tím, že nově žádal, aby soud uložil žalovanému, kterou má být nově Policie ČR, Krajské ředitelství policie Středočeského kraje, u níž žalobce žádal o informace, aby o žalobcově žádosti ze dne 18. 10. 2019 rozhodla do 15 dnů ode dne právní moci rozsudku. Městský soud následně usnesením ze dne 26. 7. 2021, č. j. 17 A 24/2019-41, postoupil věc Krajskému soudu v Praze, neboť ten je místně příslušný k projednání žaloby na ochranu proti nečinnosti Policie ČR, Krajského ředitelství policie Středočeského kraje. Usnesením vyhlášeným při jednání dne 3. 10. 2022 zdejší soud připustil změnu žaloby podle § 95 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů (dál jen „o. s. ř.“) za použití § 64 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), viz dále bod 12.

2. Posuzovaná věc se týká žádosti žalobce ze dne 18. 10. 2019, kterou se obrátil na žalovanou. V žádosti uvedl: „1. Žadatel žádá o umožnění nahlédnout do spisů vedených ve věci č. j. KRPS-261470/TČ-2016-010072 v elektronické podobě na základě spisového řádu stanoveného pro policii Pokynem policejního prezidenta 170 ze dne 2. 11. 2015 ve znění pozdějších změn, zejména na základě čl. 29 a násl. pokynu. Žadatel zároveň žádá, aby mu bylo umožněno pořízení kopie spisů vedených takto v systému ETR. K tomu žádá o sdělení, jakým technickým způsobem si může kopii spisu pořídit. 2. Žadatel žádá o umožnění nahlédnout a pořídit kopie soupisu vložených dokumentů nebo sběrného archu ke spisu ve věci č. j. KRPS-261470/TČ-2016-010072. Trestní spis podle ustanovení § 12/2, 3 vyhlášky č. 259/2012 Sb. o podrobnostech výkonu spisové služby musí být opatřen soupisem vložených dokumentů nebo sběrným archem, které jsou od počátku součástí trestního spisu.“ Žalobce označil tuto žádost jako „žádost o poskytnutí informací dle zákona č. 106/1999 Sb.“
3. Žalovaná informovala žalobce přípisem ze dne 29. 10. 2019, že jeho žádosti nemůže vyhovět, neboť tomu brání § 2 odst. 3 zákona o svobodném přístupu k informacím. Uvedený zákon se nevztahuje na poskytování informací, pokud jejich poskytování upravuje zvláštní zákon. Tak tomu bylo i v posuzované věci, neboť žádost žalobce byla podle svého obsahu žádostí o nahlížení do spisu (žalobce požadoval kompletní spis ve své věci), které upravuje zvláštní zákon. V této souvislosti žalovaná odkázala na judikaturu Nejvyššího správního soudu k nahlížení do spisu podle § 38 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), z níž vyplývá, že nahlížení do spisu je komplexně upraveným specifickým postupem poskytování informací. Žalobcova žádost by tedy měla být řešena postupem podle § 38 správního řádu, resp. podle zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „trestní řád“). Právní úprava nahlížení do spisu dle § 65 trestního řádu, resp. § 8a až § 8d téhož zákona splňuje náležitosti pro aplikaci výluky podle § 2 odst. 3 zákona o svobodném přístupu k informacím. Rozhodnutí ve smyslu zákona o svobodném přístupu k informacím se tedy nevydává, neboť se nejedná o žádost podle uvedeného zákona. Ohledně požadavku na pořízení kopií soupisu vložených dokumentů nebo sběrného archu a nahlížení do nich žalovaná sdělila, že na tento požadavek již reagovala rozhodnutím ze dne 23. 9. 2019 o částečném odmítnutí žádosti podle zákona o svobodném přístupu k informacím, které ministerstvo potvrdilo rozhodnutím ze dne 15. 10. 2019, č. j. MV-118385-4/KM-2019. Žalovaná shrnula, že není oprávněna poskytnout žalobci požadované písemnosti, a proto žádost v celém rozsahu odmítá.

4. Žalobce brojil proti přípisu žalované podáním označeným jako odvolání. Namítl, že přípis žalované nesplňuje formální náležitosti rozhodnutí, není rozdělen na výrokovou část a odůvodnění a neobsahuje poučení o opravných prostředcích. V závěru ovšem přípis obsahuje výrok, a proto se jedná o rozhodnutí v materiálním slova smyslu. Odůvodnění tohoto rozhodnutí je podle žalobce nesrozumitelné a vnitřně rozporné. Žalovaná totiž vyhodnotila žádost o informace jako žádost o nahlížení do spisu dle § 38 správního řádu, zároveň však uvedla, že se jedná o žádost o nahlížení do spisu dle trestního řádu.
5. Ministerstvo posoudilo výše uvedené podání žalobce jako stížnost na postup při vyřizování žádosti o informace ve smyslu § 16a odst. 1 písm. c) zákona o svobodném přístupu k informacím a „rozhodnutím“ ze dne 21. 11. 2019 postup žalované potvrdilo podle § 16a odst. 6 písm. a) téhož zákona. Z přípisu žalované je dle ministerstva patrné, že není koncipován jako rozhodnutí dle § 67 správního řádu, ale pouze jako sdělení, kterým byl žalobce vyrozuměn, že žádost nebude vyřizována podle zákona o svobodném přístupu k informacím. K namítané absenci formálních náležitostí ministerstvo uvedlo, že nevydáním formalizovaného rozhodnutí se žalovaná nedopustila krácení žalobcových práv, neboť její postup lze po procesní i věcné stránce přezkoumat ve správním a popřípadě i soudním řízení. Ministerstvo se ztotožnilo se závěrem žalované, podle kterého byla žalobcova žádost žádostí o nahlížení do spisu. Nahlížení do spisu upravuje zvláštní zákon, a proto spadá do výjimky dle § 2 odst. 3 zákona o svobodném přístupu k informacím. Byť žalovaná neměla odkazovat na nahlížení dle § 38 správního řádu, ale pouze na nahlížení dle § 65 trestního řádu, byl její postup v souladu se zákonem. K bodu 2 žádosti ministerstvo doplnilo, že soupis, do něhož žalobce žádal nahlédnout a jehož kopii si chtěl pořídit, je součástí spisu, do něhož žalobce požadoval nahlédnout pod bodem 1 žádosti.

II. Obsah žaloby

6. Žalobce v původní žalobě (směřující proti „rozhodnutí“ ministerstva ze dne 21. 11. 2019) předeslal, že v trestní věci vedené žalovaným pod č. j. KRPS-261470/TČ-2016-010072 byl trestně stíhán jako obviněný a následně byl pravomocně odsouzen. Žalobce je přesvědčen, že má ústavně zaručené právo seznámit se s veškerými informacemi vztahujícími se k jeho trestnímu stíhání, s výjimkou protokolu o hlasování a osobních údajů svědka dle § 55 odst. 2 trestního řádu. Jen při poskytnutí veškerých informací má žalobce skutečnou možnost obhajoby, zejména možnost využít všechny informace ve svůj prospěch a možnost kontrolovat zákonnost postupu policejního orgánu. Proto by mu měly být tyto informace poskytnuty buď na základě § 65 odst. 1 trestního řádu, nebo na základě zákona o svobodném přístupu k informacím.
7. Žalobce se pokusil získat požadované informace postupem dle § 65 odst. 1 trestního řádu. To mu však nebylo umožněno, neboť požadované informace nebyly zahrnuty do jemu přístupné verze trestního spisu. Policejní orgán nezdůvodnil, proč by se trestní spis měl vytvářet jinak než dle zákonné úpravy spisové služby. Z tohoto důvodu žalobci nezbylo než využít postupu podle zákona o svobodném přístupu k informacím.
8. Žalobce je přesvědčen, že měl mít možnost získat veškeré informace, kterých se žaloba týká, postupem podle § 65 trestního řádu. Formálně vzato by se tedy zákon o svobodném přístupu k informacím na požadované informace vztahovat vůbec neměl. Výluka dle § 2 odst. 3 zákona o svobodném přístupu k informacím však podle žalobce na jím požadované informace nedopadá, neboť nebyly zařazeny do jemu přístupné verze trestního spisu. Pokud

policejní orgán o některých materiálech, které má v držení, tvrdí, že nejsou součástí trestního spisu, odpírá žalobci nejen právo nahlížet do spisu, ale i přezkum odepření nahlížení do spisu státním zástupcem podle § 65 odst. 2 trestního řádu. Tento přezkum se totiž vztahuje pouze na odepření nahlédnutí do spisu, a nikoliv na odepření nahlédnutí do dalších materiálů, které dle policejního orgánu spisem nejsou.

9. Žalobce dále tvrdil, že postup policejního orgánu byl v rozporu s čl. 7 odst. 4 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2012/13/EU o právu na informace v trestním řízení (dále jen „směrnice 2012/13/EU“), dle které „[č]lenské státy zajistí, aby rozhodnutí o odepření určitých materiálů v souladu s tímto odstavcem učinil postupem podle vnitrostátního práva justiční orgán nebo aby toto rozhodnutí podléhalo justičnímu přezkumu“. Pokud trestní řád neumožňuje domáhat se přístupu k „materiálům případu“, které nebyly zařazeny do verze trestního spisu určené pro obviněné, obhájce a soud, musí se ho žalobce domáhat dle zákona o svobodném přístupu k informacím. Pouze žádost o informace může žalobce ochránit svá ústavně zaručená práva a práva zaručená směrnicí 2012/13/EU. Z tohoto důvodu by se v tomto případě neměla na požadované informace vztahovat výluka dle zákona o svobodném přístupu k informacím.
10. Podáním ze dne 7. 7. 2021 žalobce navrhl změnu žaloby na žalobu nečinnosti. Odkázal na svou původní žalobu s tím, že je z ní zřejmé, že žalovaná nerozhodla o žalobcově žádosti o informace řádně a včas. Žalobce má proto za to, že je žalovaná ve věci žalobcovy žádosti nečinná, neboť informace nebyly poskytnuty ani nebylo vydáno rozhodnutí o odmítnutí jejich poskytnutí. Požadoval proto, aby soud přikázal žalované rozhodnout o žalobcově žádosti ze dne 18. 10. 2019 do 15 dnů od právní moci rozsudku.

III. Vyjádření žalované

11. Žalovaná ve vyjádření setrvala na závěru, že žádost, které se týká nyní posuzovaná žaloba, byla žádostí o nahlížení do spisu podle § 65 trestního řádu. Dále poukázala na předcházející žádost žalobce, v níž žádal o soupis dokumentů, které byly v jeho trestní věci zařazeny do tzv. „pomocných písemností“, resp. „pomocného trestního spisu“, a shrnula následný procesní postup v uvedené věci (žalovaná rozhodla dne 23. 9. 2019, ministerstvo rozhodlo o odvolání dne 15. 10. 2019 a následně žalobce podal žalobu k městskému soudu). Žalobci a následně i jeho zástupci bylo umožněno prostudovat předmětný trestní spis dne 15. 3. 2017, resp. dne 16. 3. 2017. Žalovaná dodala, že „pomocný trestní spis“ se soudu nepředkládá, nemůže sloužit jako důkaz a nemá žádný vliv na rozhodování soudu. I podle Ústavního soudu se právo obviněného na nahlížení do spisu nevztahuje na materiály, které jsou pouhými vnitřními pomůckami či pracovními materiály orgánů činných v trestním řízení. Žádosti o nahlížení do pomocného spisu se ovšem týkalo rozhodnutí žalované ze dne 23. 9. 2019, kterým bylo žádosti žalobce částečně vyhověno a částečně byla žádost odmítnuta. Dále žalovaná zdůraznila, že v případech, v nichž policie jedná jako orgán činný v trestním řízení, tedy i při určení rozsahu nahlížení obviněného do spisu podle § 65 trestního řádu a zařazování příslušných důkazů do tohoto spisu, podléhá její postup kontrole ze strany státního zástupce, nikoliv správního soudu. Rozhodnutí státního zástupce pak může přezkoumat nadřízený státní zástupce a následně trestní soud v rámci hlavního líčení.

IV. Jednání před soudem

12. Při jednání dne 3. 10. 2022 soud usnesením připustil změnu návrhu, a to ve znění podání žalobce ze dne 7. 7. 2021. Konkrétně tedy soud připustil změnu žalobního typu na žalobu

na ochranu proti nečinnosti včetně z toho plynoucí změny v osobě žalovaného, neboť z usnesení rozšířeného senátu NSS č. j. 5 As 18/2017-40, na které žalobce upozornil městský soud, vyplývá, že potvrzení postupu povinného subjektu dle § 16a odst. 6 písm. a) zákona o svobodném přístupu k informacím ve znění účinném od 23. 3. 2006 vydané na základě stížnosti dle § 16a odst. 1 písm. b) nebo c) téhož zákona není rozhodnutím o žádosti o poskytnutí informace a žadatel o informaci se může bránit vůči povinnému subjektu nečinnostní žalobou podle § 79 odst. 1 s. ř. s. Žalovaným je v případě žaloby na ochranu proti nečinnosti na základě § 79 odst. 2 s. ř. s. správní orgán, který podle žalobního tvrzení má povinnost vydat rozhodnutí nebo osvědčení, tedy podle popisu skutku v upraveném žalobním návrhu má být žalovanou Policie České republiky, Krajské ředitelství policie Středočeského kraje. Pro úplnost soud podotýká, že tato skutečnost vyplývala již z odůvodnění usnesení městského soudu č. j. 17 A 24/2019-41 (byť neobsahovalo výrok o připuštění změny návrhu), a proto nemůže být popsána změna, byť byla formálně připuštěna až na počátku jednání ve věci, pro žalovanou překvapivá. Ostatně v podání ze dne 6. 10. 2021 se žalovaná vyjádřila k žalobě již jako k žalobě nečinnostní a nezpochybnila svou pasivní žalobní legitimaci.

13. Účastníci při jednání setrvali na svých procesních stanoviscích.
14. Žalobce úvodem odkázal na svá písemná podání.
15. Žalovaná setrvala na závěru, že se žalobcová žádost týkala nahlížení do spisu, resp. soupisu dokumentů v tzv. pomocném spisu. V těchto otázkách se žalovaná řídí vnitřními předpisy policejního prezidenta, které upravují spisový řád a postup, jak se zpracovává dokumentace při trestné činnosti. Judikatura dovodila, že orgány činné v trestním řízení nejsou povinny předkládat pomocné materiály soudu, protože v nich není obsaženo nic, co by mohlo sloužit jako důkaz. Tyto pomocné materiály se týkají např. eskorty, pokynů státního zástupce, operativního pátrání či operativních procesů. Podle judikatury tyto materiály nespádají pod právo nahlížet do spisu podle § 65 trestního řádu.
16. Dále žalovaná poukázala na skutečnost, že požadavek žalobce na soupis dokumentů byl řešen již v rámci žalobcovy předchozí žádosti ze srpna 2019. Žalovaná v této souvislosti vydala rozhodnutí, kterým danou informaci částečně poskytla, avšak s odkazem na vyluku podle § 11 odst. 6 zákona o svobodném přístupu k informacím částečně anonymizovala jména osob a informace, které by případně naznačovaly postup orgánů činných v trestním řízení. Žalobce tedy danou informaci (kopii seznamu dokumentů, který je umístěný v pomocných materiálech) *de facto* obdržel již v září 2019, není proto zřejmé, proč dne 18. 10. 2019 požadoval shodnou informaci.
17. Žádost ze dne 18. 10. 2019 proto žalovaná posoudila již jen jako nahlížení do spisu, na které se vztahuje § 65 trestního řádu. Žalobce se pravděpodobně domnívá, že jsou v pomocných materiálech nějaké informace či důkazy navíc, které nebyly zařazeny do originálu spisu. O tom, co bude součástí originálu spisu, ovšem rozhoduje orgán činný v trestním řízení. Případné nezařazení určitého dokumentu do spisu podléhá kontrole státního zástupce. V případě žádosti o nahlížení do spisu podle § 65 trestního řádu, nemá povinný subjekt povinnost činit jakékoliv úkony podle zákona o svobodném přístupu k informacím, a nemá tedy ani povinnost vydávat rozhodnutí.
18. Žalobce konstatoval, že žalobu původně koncipoval jako žalobu proti rozhodnutí, a proto byla jeho argumentace trochu jiná a košatější, než vyžaduje problém nečinnosti. Pro potřeby žaloby na ochranu proti nečinnosti tedy upřesnil svou argumentaci následovně: Úvodem

zdůraznil, že snaha domoci se požadovaných informací není samoúčelná. Zástupce žalobce uvedl, že obhajoval žalobce i v jeho trestní věci. Na počátku trestního řízení, kdy spis tvořila pouze složka volně ložených dokumentů, byl v této složce úřední záznam, ze kterého vyplývalo, že před prohlídkou jiných prostor provedenou podle trestního řádu proběhla ještě jedna neoficiální prohlídka. Tento dokument, který viděli i ostatní obhájci, byl velice důležitým pro obhajobu, nebyl však již obsažen ve verzi trestního spisu, kterou v průběhu řízení dostávali k dispozici obhájci a která se dostala k soudu. Veškeré žádosti o informace, které žalobce podává, tedy směřují k získání právě tohoto dokumentu.

19. Argumentace žalované spočívající v tom, že žalobce již obdržel veškeré požadované informace, neodpovídá podle žalobce skutečnosti. V trestním řízení vytváří policie dvě verze spisu. Jednu verzi, která je zcela kompletní, eviduje v elektronickém systému ETŘ. V této verzi je veden i soupis vložených dokumentů chronologicky tak, jak jsou do spisu zařazovány, bez ohledu na to, zda byly následně z analogové verze trestního spisu odstraněny. Tento soupis žalobce požadoval v bodě 2 žádosti. Soupis vložených dokumentů, který se vytváří v uvedeném elektronickém systému, se vytváří podle spisového řádu Policie ČR. Nikdy se však nestal součástí té omezené verze trestního spisu, která je předkládána trestnímu soudu. Žalobce ani soud tedy neměli možnost zjistit, jaké všechny dokumenty originální kompletní spis obsahuje.
20. Kromě zmíněného soupisu všech dokumentů existují v systému ETŘ v elektronické podobě rovněž veškeré tyto dokumenty. V souladu s předpisy spisové služby se tedy vytváří jeden kompletní spis, ale vedle toho se bez jakékoliv opory v zákoně vytváří ještě další trestní spis. Policista (zpracovatel spisu) vybírá z kompletního spisu konkrétní dokumenty, které budou předloženy obviněnému a poté s obžalobou i soudu. V jedné trestní věci tedy existují dva spisy, resp. dvě různé verze – jedna zcela kompletní a jedna omezená. Takové rozdělení spisů nemá podle žalobce oporu v zákoně.
21. K té omezené verzi spisu měl žalobce skutečně přístup na základě § 65 trestního řádu. Nikdy však neměl možnost seznámit s kompletní verzí spisu, vytvořenou v souladu se zákonem. A právě té se týká žádost o informace ze dne 18. 10. 2019. K omezené verzi spisu vytvoří policejní orgán až na konci přípravného řízení obsah, v němž je uvedeno, co omezená verze zahrnuje. Tento obsah však není soupisem vložených dokumentů, kterého se týkala žádost a ke kterému žalobce neměl přístup.
22. Žalobce je přesvědčen, že by prostřednictvím § 65 trestního řádu měl mít přístup ke kompletní verzi trestního spisu, a nynější žaloba by tedy neměla být podána. Ale právě z toho důvodu, že z kompletního spisu byla vytvořena omezená verze, nemá žalobce jinou možnost, jak se dostat ke kompletnímu spisu. Žádost ze dne 18. 10. 2019 se tedy netýká pomocných materiálů, o nichž hovořila žalovaná. V kompletním spise jsou dokumenty řazeny chronologicky a nikdo je netřídí na pomocné nebo nepomocné materiály. Je tam obsaženo vše, co bylo v průběhu trestního řízení pořízeno. Pokud by se na kompletní spis nevztahoval § 65 trestního řádu, pak neexistuje žádný procesní předpis, který by žalobci umožňoval se s kompletním spisem seznámit, proto neměl žalobce jinou možnost než se kompletního spisu domáhat podle zákona o svobodném přístupu k informacím. Žalobce proto zdůraznil, že žádost ze dne 18. 10. 2019 se týká kompletního trestního spisu, který existuje v elektronické podobě, a soupisu vložených dokumentů, který byl k tomuto spisu vytvořen. Netýká se naopak pomocných materiálů ani dodatečně vytvořeného obsahu. Z uvedených důvodů setrval na stanovisku, že mu požadované informace poskytnuty nebyly.

23. Žalovaná nesouhlasila s tím, že by vytvářela spis, u něhož by zvažovala, co do něj dá nebo nedá podle toho, co se jí „hodí“. Žalovaná vychází ze zákona č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě, a vyhlášky 259/2012 Sb., o podrobnostech výkonu spisové služby. Na základě uvedených předpisů vydal policejní prezident pokyn č. 170/2015, spisový řád Policie ČR, a pokyn č. 103/2013, o plnění některých úkolů policejních orgánů Policie ČR v trestním řízení. Podle těchto dokumentů se vytváří originál spisu a kopie spisu, přičemž na konci se zařazují pomocné materiály. Posouzení, co patří do originálu spisu, náleží pouze orgánům činným v trestním řízení. Případnou námitku může přezkoumat státní zástupce, který má dozorový spis.
24. Pokud se chtěl žalobce domoci konkrétního dokumentu, který při jednání zmínil, měla by tato otázka spadat do pravomoci státního zástupce. Kromě toho mohl požádat prostřednictvím zákona o svobodném přístupu k informacím konkrétně o tento dokument, nemusel v takovém případě podat žádost o nahlížení do celého spisu, *nota bene* o nahlížení do ETŘ, tedy do kompletního záznamu. Vyhovění takové žádosti by znamenalo zpřístupnění veškerých informací, které v ETŘ jsou, protože v elektronické verzi ETŘ by bylo prakticky nemožné anonymizovat některé údaje.
25. Žalovaná nesouhlasila s tvrzením, že by byla vytvářena omezená verze trestního spisu. Existuje originál spisu a kopie spisu, přičemž v originále spisu musí být veškeré důkazní prostředky. I spis, který se předkládá soudu, vychází z ETŘ. Tento spis je seřazen chronologicky a neobsahuje pomocné materiály, protože jinak by byl 3krát či 4krát větší a byl by „zaplevelen“ nepodstatnými informacemi. Žalované není známo, že by v trestní věci žalobce existoval zmiňovaný dokument, který by byl následně vyňat. Žalovaná je přesvědčena, že postupovala v souladu se zákonem. Směrnice 2012/13/EU, na kterou žalobce odkazoval, hovoří o přístupu k podstatným materiálům, nikoliv k veškerým materiálům. Podstatné materiály jsou v originálu spisu.
26. Soud neprovedl důkaz spisem vedeným v trestní věci žalobce pod č. j. KRPS-261470/TČ-2016-010072 ani soupisem vložených dokumentů nebo sběrným archem tohoto spisu, neboť předmětem posuzované věci je žaloba na ochranu proti nečinnosti, pro kterou je obsah daného trestního spisu irelevantní, neboť soud posuzuje pouze zákonnost procesního postupu žalované při vyřizování žalobcovy žádosti. Z obdobného důvodu soud neprovedl výslech svědka kpt. Mgr. L. F., který byl zpracovatelem předmětného trestního spisu. Pro posouzení tvrzené nečinnosti žalované v této věci není zapotřebí zjistit, jakým způsobem byl trestní spis veden.

1. V. Posouzení žaloby soudem

27. Soud ověřil, že žaloba byla podána včas (žaloba byla podána dne 20. 12. 2019 a žalobce se domáhá vydání rozhodnutí o žádosti ze dne 18. 10. 2019, žaloba tedy byla podána ve lhůtě podle § 80 s. ř. s.), osobou k tomu oprávněnou a splňuje všechny formální náležitosti na ni kladené.
28. Žaloba je důvodná.
29. Pro posouzení věci je rozhodnou otázkou, čeho konkrétně se ve skutečnosti žalobce žádostí ze dne 18. 10. 2019 domáhal.
30. Žalovaná vyhodnotila uvedenou žádost tak, že se jedná o žádost o nahlížení do trestního spisu podle § 65 trestního řádu, a z tohoto důvodu uplatnila výlukou podle § 2 odst. 3 zákona o svobodném přístupu k informacím ve znění účinném od 6. 10. 2016. Podle citovaného

ustanovení se zákon o svobodném přístupu k informacím nevztahuje na poskytování informací, pokud jejich poskytování upravuje zvláštní zákon.

31. Byla-li by předmětná žádost skutečně žádostí obviněného o nahlížení do trestního spisu ve smyslu § 65 trestního řádu, bylo by možné dát žalované za pravdu v tom, že by spadala pod zmíněnou výlukou. Podle § 65 trestního řádu totiž má obviněný (a další vyjmenované osoby) právo nahlížet do spisů, s výjimkou protokolu o hlasování a osobních údajů svědka podle § 55 odst. 2, činit si z nich výpisky a poznámky a pořizovat si na své náklady kopie spisů a jejich částí. Právní úprava nahlížení do spisu podle § 65 trestního řádu je přitom natolik komplexní, že lze na tento postup vztáhnout výlukou uvedenou v § 2 odst. 3 zákona o svobodném přístupu k informacím (blíže viz např. rozsudek NSS ze dne 14. 1. 2022, č. j. 5 As 155/2020-26).
32. Ze znění žádosti ze dne 18. 10. 2019 i z argumentace žalobce uplatněné při jednání ovšem vyplývá, že žalobce nepožadoval nahlédnutí do fyzické podoby trestního spisu, k níž má obviněný přístup na základě a v mezích § 65 trestního řádu. Pouze k této fyzické podobě spisu se ovšem vyjadřuje přípis žalované ze dne 29. 10. 2019 a na základě tohoto nesprávného východiska uzavírá, že se materiálně jedná o žádost o nahlížení do spisu ve smyslu § 65 trestního řádu. Žalobcova žádost však směřovala k nahlédnutí do elektronické (digitální) podoby všech dokumentů, které jsou v trestní věci vedené pod sp. zn. KRPS-261470/TČ-2016-010072 obsaženy v elektronickém systému žalované označovaném jako ETŘ (srov. výslovné znění žádosti uvedené výše v bodu 2 a vysvětlující argumentaci žalobce shrnutou výše v bodech 18 až 22). Z tvrzení žalované při jednání přitom vyplynulo, že skutečně existuje v systému ETŘ elektronická verze spisu sp. zn. KRPS-261470/TČ-2016-010072, která je odlišná (rozsáhlejší) oproti fyzickému trestnímu spisu, ke kterému má obviněný přístup na základě § 65 trestního řádu (srov. výše body 23 a 24).
33. O tom, zda a případně v režimu jakého zákona se lze domáhat přístupu k dokumentům označeným v žalobcově žádosti (tedy k dokumentům v elektronickém systému ETŘ), se přípis žalované ze dne 29. 10. 2019 vůbec nezmiňuje. K těmto otázkám se nevyjadřuje ani „rozhodnutí“ ministerstva o vyřízení stížnosti. S ohledem na zásadu subsidiarity správního soudnictví nemůže být soud prvním, kdo se k těmto sporným otázkám vysloví.
34. V této souvislosti je pak třeba zdůraznit, že přesvědčení povinného subjektu o tom, že požadovaná informace nespadá pod režim zákona o svobodném přístupu k informacím, nezabývá tento subjekt povinnosti vydat rozhodnutí o odmítnutí žádosti podle § 15 odst. 1 zákona o svobodném přístupu k informacím. Závěr o tom, že se jedná o informaci, jejíž poskytování upravuje zvláštní zákon (§ 2 odst. 3 zákona o svobodném přístupu k informacím), v sobě již zahrnuje věcné posouzení žádosti, jež musí být možné přezkoumat v odvolacím, případně v navazujícím soudním řízení (viz např. rozsudky NSS ze dne 27. 6. 2012, č. j. 9 Ans 7/2012-56, nebo ze dne 26. 6. 2009, č. j. 2 As 44/2008-72). V souvislosti se zmíněným požadavkem na soudní přezkum soud připomíná, že pokud povinný subjekt neposkytne informace, žádost neodloží ani nevydá rozhodnutí o odmítnutí žádosti, příp. poskytne pouze část informací a ke zbytku obsahu žádosti se vůbec nevyjádří, lze se proti jeho tvrzené faktické nečinnosti bránit stížností podle § 16a odst. 1 písm. b), resp. c) zákona o svobodném přístupu k informacím. Tato stížnost však není opravným prostředkem ve věci samé, ale prostředkem na ochranu proti nečinnosti. Její vyřízení nadřízeným orgánem podle § 16a odst. 6 písm. a) zákona o svobodném přístupu k informacím není rozhodnutím o žádosti o poskytnutí informace, které by bylo možné přezkoumat ve správním soudnictví v řízení o žalobě podle § 65 s. ř. s. (viz výše zmíněné usnesení rozšířeného senátu NSS

č. j. 5 As 18/2017-40). Z této skutečnosti pak vyplývají meze soudního přezkumu v případě žaloby na ochranu proti nečinnosti povinného subjektu.

35. Z postupu žalované je zřejmé, že nehodlala žalobcově žádosti ze dne 18. 10. 2019 vyhovět, rozhodnutí o této žádosti, které by bylo přezkoumatelné v odvolacím a příp. následně v soudním řízení, však dosud nevydala. Za takové rozhodnutí nelze považovat přípis žalované ze dne 29. 10. 2019, neboť ten kromě absence některých zákonných náležitostí (výrok, poučení) výslovně uvádí, že podle názoru žalované se rozhodnutí ve smyslu zákona o svobodném přístupu k informacím ve věci žalobcovy žádosti nevydává. Krom toho, jak soud vysvětlil výše, daný přípis se ve skutečnosti míjí s tím, jaké informace žalobce požadoval. Na otázku, zda lze žalobci poskytnout informace obsažené v elektronickém systému ETR pod sp. zn. KRPS-261470/TČ-2016-010072, vůbec neodpovídá. Tento závěr lze pak vztáhnout i k bodu 2 žádosti, neboť s ohledem na uplatněná tvrzení účastníků řízení soud nemůže vyloučit, že soupis vložených dokumentů v ETR je odlišný od dokumentu, který byl (v částečně anonymizované podobě) žalobci poskytnut současně s rozhodnutím žalované ze dne 23. 9. 2019, č. j. KRPS-214973-6/ČJ-2019-0100AP-106, na základě jeho jiné žádosti. Ani k této otázce se přípis žalované ze dne 29. 10. 2019 nevyjadřuje.
36. Z výše uvedených důvodů soud shledal, že žalovaná je nečinná, neboť o žalobcově žádosti ze dne 18. 10. 2019 dosud nerozhodla. V dalším řízení pak bude na žalované, aby posoudila obsah žádosti v souladu s výše uvedeným právním názorem soudu a následně buď požadované informace poskytla, nebo rozhodla o odmítnutí žádosti podle § 15 zákona o svobodném přístupu k informacím, a to ať již ve spojení s § 2 odst. 3 téhož zákona či jinou zákonnou výlukou.
37. Závěrem soud zdůrazňuje, že mu v tomto stadiu řízení nepřísluší učinit úvahu, zda bylo povinností žalované poskytnout informace požadované žalobcem. Takové posouzení náleží nejprve správním orgánům. Úkolem soudů ve správním soudnictví je pak až případný přezkum správních rozhodnutí. Zároveň soud doplňuje, že správní soud nemůže přezkoumávat rozsah či úplnost trestního spisu. Proti případnému nesprávnému postupu orgánů činných v trestním řízení se žalobce může bránit prostředky, které mu nabízí trestní řád.

V. Závěr a rozhodnutí o náhradě nákladů řízení

38. Soud shledal žalobu důvodnou, proto podle § 81 odst. 2 s. ř. s. uložil žalované povinnost vydat rozhodnutí o žádosti žalobce ze dne 18. 10. 2019, a to do 15 dnů od právní moci tohoto rozsudku. Soud dodává, že tuto povinnost lze splnit i poskytnutím požadované informace.
39. O nákladech řízení účastníků soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalovaná nebyla v řízení úspěšná, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Úspěšnému žalobci soud přiznal právo na náhradu nákladů řízení v celkové výši 14 342 Kč. Tato částka sestává ze soudního poplatku za žalobu ve výši 2 000 Kč a z odměny advokáta ve výši 12 342 Kč. Odměna advokáta se skládá z odměny za tři úkony právní služby po 3 100 Kč [převzetí a příprava zastoupení, sepsání žaloby a účast při jednání – § 7, § 9 odst. 4 písm. d) a § 11 odst. 1 písm. a), d) a g) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů] a tři paušálních částek jako náhrady hotových výdajů po 300 Kč podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu, tedy celkem 10 200 Kč. Tuto částku soud zvýšil o 2 142 Kč odpovídající náhradě DPH, jíž je advokát plátcem (§ 57 odst. 2 s. ř. s.). Náhradu nákladů řízení v celkové výši 14 342 Kč

je žalovaná povinna uhradit žalobci ve lhůtě 3 dnů od právní moci tohoto rozsudku (§ 54 odst. 7 s. ř. s.) k rukám jeho zástupce (§ 149 odst. 1 o. s. ř. ve spojení s § 64 s. ř. s.).

Poučení :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 3. října 2022

Mgr. Ing. Petr Šuránek, v. r.
předseda senátu